

El manifest d'intel·lectuals i ments preclares incompresos pel país

Els problemes reals dels catalans

SEBASTIÀ ALZAMORA

En aquest país, hi ha tot de gent que li passa com al paio aquell de l'acudit, que entra a una llibreria i li diu al llibreter: "Que tenen el llibre *Com fer amics*, calb de merda?". És molt freqüent: aquella cosa rànica, aquella ganyota a la cara com d'haver-se empassat un got de llet caducada, aquell rictus de mala ventilació, i tanmateix la necessitat de fer veure que s'és el rei del mambo, el més interessant i el qui té més coses a dir, i el qui les sap dir de manera més enginyosa o contundent, segons l'ocasió ho requereixi. És el que els succeeix als emprenedors intel·lectuals que han promogut i subscrit aquest manifest *Per un nou partit polític a Catalunya*: ells voldrien passar per valents i renovadors, a veure si així aconseguen fer algun amic, i en lloc d'això, només obtenen la indiferència general o, com a màxim, alguna bronca. Els pobres es deuen sentir profundament incompresos per aquest país de botiguers miserables i pagesos analfabets que no es mereixen les seves ments preclares. Amb tot, espero que m'excusin la indiscreció si faig saber al lector amable que això ja els agrada, i que, com més incompresos se senten, més a gust dormen dins els seus llitets d'intel·lectuals en permanent revolta contra l'ordre establert.

Així, sota l'empara del manifest s'hi ha congregat el millor de cada casa: l'inefable Albert Boadella, que fa molts d'anys que l'únic que li queda d'interessant és el Ramon Fontserè; Félix de Azúa, que duu camí de convertir en premonitori el títol d'aquella novel·la

seva, ja tan llunyana, *Historia de un idiota contada por él mismo*; Francesc de Carreras, de qui encara no conec ningú que hagi estat capaç d'acabar de llegir un dels seus articles sense caure en un sopor insuperable; Ferran Toutain i Xavier Pericay, que no han tornat a rascar bola des d'allò de la *Verinosa llengua*; Ponç Puigdevall, de qui no es pot dir que estigui acabat perquè encara és l'hora que no ha fotut res, i això que ja és grandet. I en aquest pla, fins a quinze o setze cervells privilegiats –ara no ho sé ben bé, perquè tanta intel·ligència junta em confon i em fa descomptar-me. Quina sort que té Catalunya, de merèixer ser rescatada per tan gallarda esquadra.

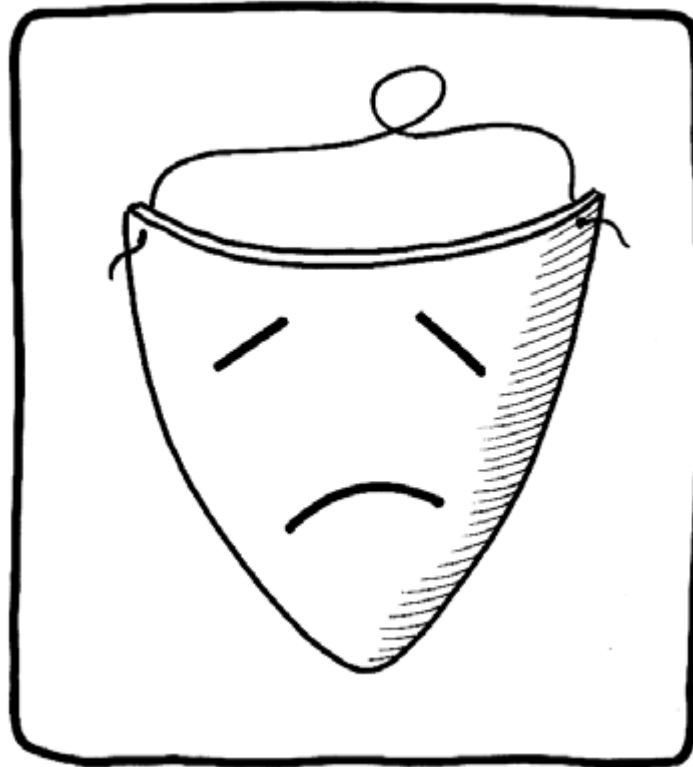
Però contra què protesta, el manifest? Doncs contra el catalanisme –tant el polític com el cultural–, que es veu que és una pus que no deixa viure els intel·lectuals autèntics, com per exemple els infrascrits al peu de l'inspirat document. Què proposen davant de tanta infàmia? Doncs, com adverteixen des del títol, la creació d'un nou partit polític, atès que els representats al Parlament de Catalunya s'han venut tots, o gairebé, a l'infaust nacionalisme català que

no els deixa viure. No queda gaire clar si aquesta nova força política s'hauria de situar ideològicament a la dreta de l'esquerra, o a la dreta de la dreta, o al centre de la dreta, però més o menys ja es veu que la cosa quedaria als voltants de la dreta: de la dreta espanyolista, per a més senyes, perquè espero que no quedi algú amb prou barra per sortir encara amb la cançoneta de l'universalisme. Tampoc no s'acaba d'aclarir si els mateixos sotasignants es comprometrien a encapçalar-ne les llistes electorals, però sí que del text se'n desprèn amb tota rotunditat que n'urgeix la creació. I per què? Perquè els dirigents dels actuals partits polítics, engegats com estan pel nacionalisme, no encerten (atenció a la novetat, perquè això no s'havia dit mai) a entendre els problemes reals dels catalans. Davant d'això, alguns representants dels partits polítics han con-

testat –mig acollonits, perquè els intel·lectuals espanyolistes imposen molt– que el que els passa a aquests senyors del manifest és que estan separats de la realitat de Catalunya, i per això no l'entenen.

De manera que ja es veu que la realitat de Catalunya, o els problemes reals dels catalans, deuen ser una cosa vaporosa i incerta que ningú no arriba a entendre, ni tan sols a entreveure. També es coneix que Catalunya deu ser l'únic país (amb perdó) del món on els debats nacionals exclouen les actuacions socials: si un polític es preocupa per qüestions identitàries o d'articulació nacional, cau en una mena de jardins de la preexistència que l'expulsen del món real, i ja no és capaç de fer res de bo.

No seré jo, trist de mi, qui gosi descriure quina és la realitat de Catalunya, tan esquiva com la pinten. Però a la vista del panorama, de problemes reals dels catalans se me n'acuden un parell. Sense anar més lluny, que una colla de fracassats com la que ha presentat aquest manifest en societat pretengui confondre el seu enfonsament intel·lectual i artístic amb l'enfonsament d'una societat sencera, i que això mereixi l'atenció d'algú, resulta francament poc estimulante. Però encara ho és menys una classe política composta essencialment per ineptes, que a la més mínima increpació es dediquen a respondre amb evasives que no volen dir res i a mirar d'aprofitar l'avinentesa per carregar el mort a l'adversari, en una mena d'acte reflex que ja comença a ser malaltís. Potser sí que el facin, aquest nou partit polític: amb en Fontserè al capdavant, caracteritzat de Pujol, i l'Azúa de número dos recitant versos dels *novísimos* als mítings, no desentonaran gens amb el nivell general.

JORDI SÀBAT

• SEBASTIÀ ALZAMORA. ESCRIPTOR

Ai, Titot!

JORDI CABRÉ

Quan a TV3 no fan propaganda socialista hi fan un programa ben pensat, educador i allhora entretingut que es diu *El favorit*. O el feien, perquè ahir van emetre'n l'última edició. La circumstància m'ha agafat llegint el llibre *L'últim Cambó*, del professor Borja de Riquer, que tracta l'època més discutida d'aquest líder catalanista de principis de segle: uns anys tan controvertits que avui li han valgut l'última posició al rànquing del programa (fins i tot per darrere de la quota femenina d'Ermessenda de Carcassona o d'un tèrbol Roderic de Borja). Vaig restar atent el dia que anunciaven que la següent emissió es dedicaria a la figura de Cambó. Aquell dia tocava Serrallonga i hi va haver l'actuació musical d'un home amb cara de nyerro trabucaire que es diu Francesc Ribera, àlies Titot. En sentir anunciar qui seria el protagonista de la propera setmana, el líder dels Brams va fer una ostenosa ganyota. Un gest de clara desaprovació, de mal d'estómac, de vísceres alterades. Un reflex auto-

màtic, un rot de l'ànima executat davant del mateix presentador. L'instant televisiu, que fou pagat per tots nosaltres, aconseguí trasbalsar-me.

D'entrada, criticar la ganyota del músic seria fàcil. M'hi podria recrear molta estona: Cambó va ser successor directe de Prat de la Riba, pare ideològic del nacionalisme català; va dirigir la Lliga i la va convertir en referent del catalanisme polític; fou el millor orador de l'època, com Pla es va encarregar d'acreditar; entre moltes altres coses, sense el seu mecenatge mai no hauria existit el *Diccionari* de Pompeu Fabra; va ser el primer diputat al Congrés a deixar clar que el nostre problema no és de descentralització administrativa, sinó d'identitat nacional; tot això, que correspon als anys més brillants del personatge, és suficient per reclamar menys ganyotes i més respecte. Una carta de serveis que d'entrada haurien d'envejar molts dels qui tant enarbores l'estelada, sobretot els qui quan escriuen "independència" sempre hi han d'afegir "i socialisme" (i així ens va). En aquest país de *viscamaciars* i *moricambons* està sobrevalorada l'estètica, el petard i el reneç. La façana. Tot això ho dic en contra del gest d'en Titot, que penso que es podria haver estalviat. Ara bé: i el mateix Cambó? Ell no en té cap mena de culpa?

La Lliga va pagar car el seu excés d'intervencionisme en política espanyola: d'aquí l'escissió d'Acció Catalana i els desastres electorals. Per rematar-ho, durant la guerra molts lliguers van posar-se al cantó dels "nacionals". Se'ls ha defensat dient que es pen-

saven que la dictadura seria breu; que en una guerra cal prendre bàndol sense mitges tintes; que s'escollia entre la dictadura dels militars o la del proletariat; que si el sentit de l'ordre... Però si volem saber què és el que ha dut Cambó a la cua del nostre rànquing mitològic (a anys llum de Macià), no podem negar que aquesta deriva dretana, mancada d'èpica, ultraconservadora i contrària a la tradició liberal i catalanista de la Lliga hi ha jugat decisivament.

L'esquerra té una gran tradició populista i agitadora. Per això el missatge musical d'en Titot té èxit i mou masses: ho envejo de debò. Però ara és l'hora de preguntar-se si el desprestigi que va patir Cambó per participar en política espanyola, o –salvant les grans distàncies– les crítiques que va rebre Pujol per donar suport a qualsevol partit destinat a governar l'Estat, si totes aquestes abrandades condemnes que es van fer són aplicables o no a ERC. No només pel seu suport a Zapatero, que de moment s'ha fet notar més a Iraq que no pas a Catalunya, sinó per deixar que el PSOE marqui la pauta del nostre govern i de l'elaboració del nostre Estatut. Què en dirà la història, de tot això? Fem una juguesca? Jo dic que el rànquing de l'any 2050 posarà Pujol per sobre de Macià i de Cambó junts; que el premi Nobel Sala i Martín estarà a la llista; i que, per descomptat, no hi haurà cap referència a la parella de la corona d'espines.

• JORDI CABRÉ. ESCRIPTOR
JORDICABRE@JORDICABRE.NET